

VÍCTOR RECORT

PONT AERI

Empúries

narrativa

Víctor Recort
Pont aeri

Editorial Empúries

Barcelona

Primera edició: març del 2022

© Víctor Recort, 2022

© d'aquesta edició: Edicions 62, s.a.
Editorial Empúries
Diagonal, 662-664 – 08034 Barcelona
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: Realització Planeta

DIPÒSIT LEGAL: B. 2.198-2022

ISBN: 978-84-18833-33-5

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre té la qualificació de paper ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 /

93 272 04 47).

Tots els drets reservats.

I

Em plau escriure una cosa, dir-la,
després llegir-la i fer-la

JOAN BROSSA

Esto es lo último que escribo en español.

—Esto es lo último que escribo en español.

«Esto es lo último que escribo en español».

Ho faig: un clic al botó d'enviar i el missatge deixa de ser un esborrany. La discussió amb el productor de la sèrie, l'encreuament de mails discrepants, hauria d'acabar aquí. Diuen que a internet guanya qui parla penúltim, així que poso el telèfon en mode avió, plego la safata davantera i em cordo el cinturó de seguretat. L'hostessa enceta aquella mímica que ens salvarà la vida a tots, però que la resta de passatgers menystenen xerrant, mirant per la finestra o aixecant-se per remenar l'equipatge de mà. Jo no: jo la miro i vaig fent que sí amb el cap. De jove, vaig pelar-me el cul de tal manera fent teatre que soc incapaç de menysprear cap persona que vingui assajada de casa. Jo miro l'hostessa i la veig a la seva habitació, fent

aquest mateix ball en pijama, davant el mirall, amb el raspall de dents a la boca, les mans acatant fil per randa les ordres d'un tutorial online: «Sota el seient trobareu una armilla salvavides. Traieu-la de la bossa en cas d'emergència, introduïu-hi el cap per l'obertura i lligueu-vos la corretja de seguretat per darrere de la cintura». Cinquanta mil reproduccions i mil tal vegada podrien ser seves, Santa Mare Auxiliadora de la Turbulència. Veig tot això, quan me la miro, fins que la noia s'atura.

Els altaveus continuen el sermó —«aquest avió disposa de vuit portes i dues finestres de sortida»—, però l'hostessa ja no dansa al ritme d'aquest dictat. Només em mira sorpresa i deixa caure els braços amb alleujament. Amb la certesa que cap passatger la censurarà: és conscient que, de tot el passatge, només joestic a l'aguait d'ella. Tot seguit, la noia fa aparèixer un mòbil i comença a enregistrar-me descaradament. «En cas de despressurització de la cabina, s'obrirà un compartiment amb màscares d'oxigen», se sent de fons, al vídeo que l'hostessa acaba de compartir a xarxes socials. Surto jo, amb cara de vaca que pastura i un petit text surant damunt del cap: «És ell, és ell, és ell». Enlairem-nos.

II

—*Pont aeri* feia que el Barça semblés una merda. No faig broma: cada vegada que emetiém un capítol d'aquella sitcom, d'aquella sèrie de vint minuts i rialles enllaunades, superàvem en audiència qualsevol partit de futbol. Hi ha entrenadors que, en veure'm, encara avui em giren la cara. Érem els nens mimats de la televisió pública catalana, i això despertava molta gelosia i molta enveja. Però les xifres eren les que eren, deien el que deien, i qui volgués parar l'orella rebia un missatge ben clar: *Pont aeri* asseia culs al sofà com no els asseien ni la Copa, ni la Lliga, ni la Champions. Allò era més que una sèrie: per a la gent, *Pont aeri* era tan transcendent com un missatge institucional quan els carrers cremen i la policia es veu desbordada; per a nosaltres, era un imant de conys i Premios Ondas. Érem gegants.

Torno la gravació enrere:

—Érem els nens mimats de la televisió pública catalana.

Endavant:

—Érem gegants.

I tu, com t'ho fas per mantenir la calma a quaranta mil peus d'altura? Jo escolto entrevistes amb amics

que he perdut pel camí i penso, sigui o no veritat, que m'inclouen en cadascun dels seus «érem». Que encara se'n recorden de mi. Quan l'hostessa passa amb el carro del beure, em descalço un dels dos auriculars i li demano un Vichy. No en té, així que acabo agafant un Sprite. Quan estiro l'anella de la llauna, l'entrevistador que tinc a l'auricular esquerre pregunta:

—Vols dir tu i el Manel? Has dit que éreu els nens mimats de la televisió pública catalana. Et referies a tu i al Manel, oi?

Aturo l'entrevista i penso en *Titanic*. La pel·lícula, no el vaixell. Cada cop que la posàvem al vídeo de casa els avis, la iaia agafava el rosari. Saps aquell moment en què albiren l'iceberg, i la tripulació comença a fer mans i mànigues per modificar el rumb del transatlàntic i no estavellar-se? Tant se val els cops que la iaia l'hagués vista, *Titanic*, perquè cada vegada que arriba aquesta escena, començava a passar el rosari enderiada. El xoc era inevitable, però la dona feia caure els grans enfilats com si fossin calamarsa. Amb aquesta gravació que escolto em passa una cosa semblant: cada «érem» és un avemaria en la direcció adequada, però l'iceberg, amb la seva fredor, sempre s'imposa. Em poso l'auricular dret i faig play:

—Et referies a tu i al Manel, oi?

—Volia dir jo i tot l'equip. Una sèrie és un treball d'equip.

Des que poso un peu al Prat fins que pujo al taxi, em demanen cinc fotos i una videosalutació. Ningú em

diu pel meu nom: en la meitat dels casos, la gent que se m'acosta per demanar-me una selfie em diu Robusto. Francisco Robusto. És el meu personatge en una comèdia costumista espanyola força exitosa, amb una quota de pantalla de vora un vint per cent. Fa tres temporades em van demanar que els donés un cop de mà amb els guions, perquè de la mateixa manera que tinc el cul pelat de fer d'actor, m'he passat anys i panys escrivint diàlegs. Així que, a hores d'ara, no només surto a *Portero automàtic*, sinó que n'escric trames, subtrames, sinopsis i rèpliques enginyoses. De fet, ara fa un any que soc el cap de guionistes de la sèrie. Dotze mesos en què he fet tot el que estava al meu abast perquè em fotessin al carrer. Me les he empescades totes: episodis de tall experimental, episodis amb viatges en el temps, episodis amb sang i fetge. La productora me'ls ha comprat un darrere l'altre, i l'audiència, en comptes de minvar, no feia altra cosa que sumar i sumar adeptes. *Portero automàtic* ha abduït de la mateixa manera la mestressa de casa i el modernet de revista de tendències. Si feia cap moviment perquè em despatxessin, la crítica ens dedicava elogis i afalacs. Si intentava boicotejar la sèrie des de dins, *Portero automàtic* renovava contracte amb la cadena de televisió per als pròxims cinc anys. Aquesta és la raó que ningú em digui pel meu nom: la meitat de la gent que m'atura em diu Robusto. L'altra meitat em diu Fernandes.

Jo i la meua maleta avancem a peu i en paral·lel a aquella no-escala mecànica perfectament horitzontal

que expulsa mandrosament els viatgers de l'aeroport. L'entrevista continua:

—Com és que tu i el Manel, el Manel Martínez vull dir, com és que mai coincidiu quan, bé... Com és que, quan el telenotícies celebra l'aniversari de *Pont aeri*, o quan se li fa algun homenatge públic a la sèrie... Com és que tu i el Manel mai apareixeu plegats?

Travesso les portes mecàniques que van a petar a la zona de familiars, amants i xofers que sostenen cartells amb el nom del desconegut que venen a buscar. El meu no s'hi ha escarrassat gaire: en el paperet amb el nom, escrit amb llapis i de qualsevol manera, posa «Manolo Martínez» en comptes de «Manel Martínez». M'hi acosto, em diu alguna cosa i no el sento; els auriculars. Em desendollo i el conductor fa un: «Fernandes?».

Fernandes era el meu personatge a *Pont aeri*. La sèrie és antiga, però la gent la recorda amb molt de carinyo i a la tele sempre la tornen a fer quan arriba l'estiu. Hi ha qui diu que *Pont aeri* és el *Verano azul* català. Jo no seré tan agosarat, però Déu-n'hi-do. La sinopsi era ben senzilla: després de perdre el vol a Madrid per fer un càsting, l'aspirant a actor Òscar demana al seu amic Fernandes de fer nit al seu apartament: un piset molt a prop de l'aeroport del Prat. El que semblava una situació excepcional es transformarà en norma: l'Òscar i el Fernandes acaben compartint pis durant les set temporades que vam aconseguir estirar aquell xiclet; aquell... Com ho deia el Xavi? Aquell imant de conys i Premios Ondas.

Li dic al conductor que he d'anar al lavabo, baixo i, en comptes d'anar-hi, decideixo buscar-me un altre taxi. Estic empenyat, i encara no he decidit si ho estic per allò de «Manolo», per allò de «Fernandes», o perquè tot plegat ha coincidit amb el Xavi contestant a l'entrevistador:

—No em ve de gust parlar del Manel Martínez. Següent pregunta.

En donar-li l'adreça de la mare, m'adono que el nou taxista també m'ha reconegut. Aquestes situacions em fan patir una mica: no tinc cap problema a atendre qualsevol que em demani una foto o un autògraf —això últim cada vegada s'escau menys—, però no m'agrada gens haver de donar conversa a cap desconegut durant un temps prolongat. Per exemple, durant una carrera en taxi. És per això què, quan el taxista comença amb «pero usted no es el Robusto de la tele», jo faig un «crec que s'està confonent; no és la primera vegada que m'ho diuen, però crec que s'està confonent». Això ho faig molt sovint: si em vull desempallegar d'un fan de *Portero automático*, li parlo en català i en un tres i no res la conversa queda tocada de mort. Des que vaig marxar a Madrid, per a mi el català era tan sols un escut protector. Unes ungles de gel que em posava i em treia de tant en tant per evitar que m'empipessin. Potser per això mateix, quan ja no sabia què fer perquè em fessin fora de *Portero automático*, vaig escriure un clàssic instantani, possiblement el millor capítol de la sèrie.

Però el vaig escriure en català.

III

Cada vegada que passo la nit a casa la mare, en despertar-me, me'n recordo del dia que tres nois d'un curs per sobre em van llançar a terra i em van refregar les polles per la cara. La culpa la té la guitarra acústica que el pare va insistir a penjar a la paret de l'habitació. En obrir els ulls de bon matí, és el primer que veig. Però anem a pams: el dia que tres nois d'un curs per sobre em van llançar a terra i em van refregar les polles per la cara érem dimecres, i els dimecres a les monges fèiem classe extraescolar de guitarra. Jo, com els tres nois, hi estava apuntat, a classes de guitarra. L'Esther Torrico també —junts, preparàvem una versió de «Puff el Drac Màgic» per a la festa de fi de curs—, però aquell dimecres ella va fer campana. L'Esther era repetidora, i les seves mans eren prou llargues per arribar a un fa. Jo no me'n sortia: calia arquejar massa els dits per arribar-hi, al fa, i els meus eren tan curts que encara entraven i sortien de les butxaques de la bata per fer sumes i restes.

El nostre professor de guitarra es deia Israel. Era un beatlemaníac a qui posàvem a prova amb les nostres peticions de xarnegots desacomplexats. Enséñanos a tocar «La flaca», Israel. Enséñanos una de M

Clan, Israel. «Libre», del Chaval de la Peca, Israel. La puta d'oros: el Chaval de la Peca. Si Espanya ens roba no és més que un desgreuje pel mig milió de discos que el malparit d'en Marc Parrot els hi va col·lar, amb aquella bretolada del Chaval de la Peca. Més d'un cop m'hi he sentit identificat, amb el Marc. Al capdavall, a *Portero automático* interpreto un personatge folklòric i aberrant, dono el pitjor de mi mateix, i em venc la llengua a canvi de tants rals que podria permetre'm pagar un sicari. I un hotel cinc estrelles, que no me'l podria permetre? Oi tant. Però com a casa de la mare, enlloc.

Sempre que surto a fumar al balcó de casa la mare és perquè la mare està festejant amb algú que fuma. A una d'aquestes persones jo li deia «papa», però no és el cas: això que fumo no té gust de Marlboro, sinó més aviat de Fortuna. Vaig llençant la cendra balcó avall, intentant que no caigui sobre l'estelada que la mare va penjar a la façana fa uns mesos. És una andalusa molt dolentota. Els avis la van portar de Bélmez amb només tres anys, i mireu quin rotllo em porta ara: indepe conversa i esbargint-se per webs de cites. Abans que l'espurna del cigarret arribi al filtre, me'n desfaig vigilant que ningú al carrer prengui mal. Veig acostar-se tres nanos per la vorera de l'edifici del davant. Dos d'ells estan capficats en els mòbils, mentre que un tercer els acompanya en silenci. Ser el tercer en discòrdia sempre ha estat un càstig del cel, però ser-ho per la competència deslleial d'un aparell electrònic és una marranada.

De la mateixa pitillera de cuir d'on he tret el meu

cigarret, en trec un altre. Després els hi pregunto als nois qui és, que fuma. Els dos capsigranys del mòbil continuen caminant, però el tercer s'atura. Aixeca el cap, es col·loca la mà de visera i acluca els ulls fins que em veu. En fer-ho, somriu i respon: el puma! Deixo anar el cigarret com si deixés anar un mocador blanc des de la coberta d'un creuer. El vailet es col·loca i recol·loca per rebre'l com el catcher d'un equip de beisbol. Que si l'agafa? Ja l'ha encès, el puta. M'ho agraeix polze amunt i se'n va corrents, recuperant terreny fins a retrobar-se amb els amics.

Et trobava tant a faltar, Hospitalet.

Les gotes de pluja seca sobre les finestres fan que la llum entri enterbolida en aquesta granja. He arribat aquí fugint del cafè de càpsules de casa la mare i de l'encaixada de mans amb el seu rotllet. Des de la taula que he escollit, mentre la comanda no arriba, certifico com el local continua igual que sempre malgrat el traspàs a uns propietaris xinesos. Fins i tot conserva el nom, Ke Kafé, i la cambrera de tota la vida, la Magda, que em serveix els xurros, el tallat i un didal d'aigua per fet net quan acabi l'esmorzar. La família com va? Prou bé, prou bé. I el traspàs? Anar fent, anar fent —un eufemisme per amagar que, tot i ser fonamentalment bona persona, l'educació catòlica i eurocèntrica de la Magda fa que la cambrera no trobi la cobertura ideològica adient des de la qual no sentir-se humiliada per rebre ordres d'algú que no sigui blanc—, bon profit, maco.

Des de la barra de la granja, dues noies em sotgen bescanviant rialletes entre elles. Van engatades i fan pinta de no haver dormit. Els dedico un brindis abans de tastar el tallat i encetar el plat de xurros. Mentre els endrapo, les noies es fan empentes d'aquelles que volen dirimir quelcom; en aquest cas, decidir quina de les dues ha d'acostar-se a parlar amb mi. La pèl-roja agafa el got de tub i se'l fot a sant hilari. Baixa del tamboret entrebancant-se, fa curta la distància que ens separa. S'asseu a la meva taula. La tinc al davant, somrient, excusant la seva borratxera, excusant la borratxera de la seva amiga. Declarant-se, no com a fan, sinó més aviat com a filla d'una fan. Filla d'una dona de la meva edat, però sense la meva sort, zombificada davant la tele mentre un capítol de *Portero automático* empalma amb un altre capítol de *Portero automático* i aquest amb un altre i aquest amb un altre, i que si em fa res que ens fem una foto per enviar-l'hi. No, i ara.

La pèl-roja fa aparèixer un mòbil, però el mòbil no s'encén. Ni a ella ni a la seva companya els queda bateria als telèfons. M'escodrinyen amb aquells ulls de xai que posen els adolescents en ofegar-se en un got d'aigua: i ara què fem, Manel? Doncs el que fèiem abans que les selfies amortitzessin els autògrafs: paper i boli, si us plau. La guanyadora del concurs d'empentes, des de la barra, em llança un bic quatre colors. La pèl-roja regira el bolso, les butxaques, el portatovallons de la taula, i com que no troba res mínimament semblant a un paper, hi torna, amb aquell esguard d'escorxador. Això et serveix?,

em pregunta la seva amiga, ventant-se amb un diari generalista. La portada està doblegada amb aquell plec característic que divideix la primera plana en dues meitats perfectes; del retrat que il·lustra la notícia principal, només en puc veure els ulls de l'entrevistat. Alguna vegada has vist els ulls d'algú que t'estimes descontextualitzats de la resta de la seva cara? És un trasbals molt semblant al que ens produeixen els vampirs de les pel·lícules antigues, quan apareixen amb mitja cara coberta per una capa negra. A sota, hi amaguen els ullals.

Això et serveix?, em pregunta un altre cop la noia de la barra, mentre la foto del Xavi m'aguanta la mirada. Sobre el seu cap, ve imprès el *titular del segle*.